

Тема номера: Статуси мистецтва

РЕДАКЦІЯ VERBUM

13 ЛИСТОПАДА 2019

Шановні читачі! Артур Данто, арткритик і філософ, дає просте визначення мистецтва: мистецтво, пише він, – це втілений сенс. Такий підхід дозволяє побачити мистецький об'єкт як у «Пієті», так і в народній скульптурі; як у батальному живописі, так і в експериментах дадаїстів; як у симфонії для фортепіано з оркестром, так і в лініях, залишених на серветці в кав'ярні.

Фото: Falco Negenman

Річ, утім, не в помноженні творів. Якщо шукати втілених сенсів, змінюються запитання, які ми

ставимо світові: ідеться вже не про те, чи щось має право носити почесне звання мистецтва (бо, по-перше, має, а по-друге, саме звання втрачає ореол почесності), а про те, як ця мистецькість працює і чому нам так складно буває її визнати. У цьому номері «Вербуму» ми говоримо про погляди на мистецтво і про несподівані форми, яких воно здатне набувати.

Максим Карповець пише про дедалі розмитішу межу між культурою високою й низькою. Власне, навіть замислившись про традиційний поділ на високу книжку культуру й низьку народну, легко помітити умовність цього розрізнення. У XX ж столітті стало остаточно зрозуміло, що «нема потреби розділяти високе й низьке, адже це не різні будинки, а один і той самий, просто багатоповерховий. Вочевидь, функція творця культурного тексту – бути ліфтом між поверхами». Цікаво, чи не про це думав Данте, коли обирав для найвишуканіших своїх текстів народну мову замість латини.

Тамара Гундорова розповідає про кітч – особливий тип мистецтва, який дехто вважає просто несмаком, а дехто (як, наприклад, Умберто Еко) – тим, що впливає прями́сінько на почуття, оминаючи інтелект. Хоча розробляти теорію кітчу почали тільки в XIX столітті, годі уявити культуру, у якій не знайшлося б місця для такого спрощення й одомашнення мистецьких явищ. «Кітч називають вірусом культури. З одного боку, він підриває високу культуру, а з іншого, сама культура, навіть висока, ним послуговується».

У розмові з Борисом Філоненком, куратором Другого бієнале молодого мистецтва, ми звертаємося до поглядів на доволі нове – цифрове – мистецтво, що сьогодні проходить ті самі етапи підозри й визнання, які довелося пережити, наприклад, коміксам і серіалам, і потихеньку виборює місце в галереях і повагу критиків. З новими медіями пов'язані цілковито нові проблеми – як архівувати віртуальні тексти? який рівень зануреності необхідний, щоб їх осягнути? – проте вони також пропонують не доступні досі способи творення й осягнення мистецтва, а заразом і світу довкола нас.

Олексій Браславець розмірковує про застосовність законів драматургії до повсякдення, адже не тільки мистецтво наслідує життя, а й життя черпає в мистецтві зразки для себе. У взаємодії зі світом ми часто керуємося моделями, засвоєними з художніх творів, як на змістовому рівні, коли йдеться про реконструкцію певних сюжетів, так і на формальному, коли шукаємо в довколишніх подіях логічну тяглість і знайомі структури. Кожен із нас – протагоніст у драмі свого життя і глядач для інших. Цікаве ж починається, якщо усвідомити, наскільки все залежить від кута зору, та спробувати оцінити власну гру з позиції стороннього спостерігача.

Warning: count(): Parameter must be an array or an object that implements Countable in
/home/kairosbo/verbum.com.ua/www/wp-includes/post-template.php on line **284**